

- چهارشنبه ۲۵ اسفند ماه ۱۴۰۰**
- سال دوازدهم - شماره ۲۲۶۴**



۶

اجتماعی - اقتصادی

سرپرست پیشین موزه پژوهشی مردم شناسی و تحقیقات روستایی مرکز مردم شناسی ایران مطرح کرد:

نوروز روز تعظیم در برابر عشق‌های بزرگی که عظمت را کوچک می‌دانند

مختلفی در منطقه به ارث برده‌ایم. جشنی که با رنگ و بویی ویژه، هویتی ایرانی گرفته و نماد پیوند اقوام و مردمان ایران است. نوروز را شروع رستایر طبیعت، موعد رویش و تولد نباتات می‌دانیم و باورمان بر این است که همگام با طبیعت، ما هم باید روزگار نو و تازه‌ای را با روح و روان تازه و پوشیدن لباس عید نو آغاز کنیم. شروع جشن نوروز با اعتدال بهاری همزمان است. موعدی که خورشید در حرکت ظاهری‌اش در ابتدای برج حمل، استوای زمین را قطع می‌کند و ساعات روز و شب با هم برابر می‌شود. در تقویم خورشیدی، لحظه تحویل سال، اولین روز (هرمز روز یا اورمزد روز) از ماه فروردین شمرده می‌شود. مراسم نوروز از مجموعه‌ای از جشن‌ها و مناسبت‌ها تشکیل شده است. جشن نوروز ابتدا با چهارشنبه‌سوری شروع می‌شود. سپس نوبت به آخرین پنجشنبه سال و رفتن به مزار درگذشتگان می‌رسد.

از دیگر آداب و رسوم عید نوروز در ایران می‌توان به خانه‌تکانی اشاره کرد. اقوام و مردمی که نوروز را جشن می‌گیرند به این مناسبت هم پایبند هستند.

طی این برنامه، در آستانه تحویل سال تمام خانه و اسباب و اثاثیه گردگیری، شست‌وشو و تمیز می‌شود. همچنین مردم کشورهای مثل افغانستان و تاجیکستان هم این کار را انجام می‌دهند.

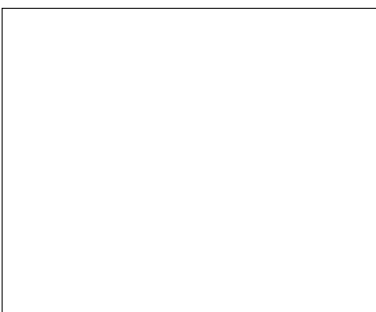
پهن کردن سفره سفره عید نوروز رسمی مشترک در مراسم نوروز است. عناصر این سفره که در ایران سفره هفت‌سین نام دارد به دو نوع تقسیم می‌شوند؛ عناصری که جنبه نمادین دارند مثل سیر، سکه، سمنو، سبزه، قرآن و… و عناصری که جنبه خوراکی و پذیرایی از مهمان را دارند مثل انواع و اقسام آجیل، شیرینی سنتی یا امروزی.

در قرن‌های گذشته، اکثر مردم فقط سالی یک بار می‌توانستند پلو بخورند که آن هم شب نوروز بود. در این شب، همه یا اکثر مردم پلو می‌پختند و از آن برای فقرا، سلمانی‌ها، حمامی‌ها، کدخدا و روحانی محل پیشکشی می‌بردند.

انداختن سفره نوروزی آداب و رسومی خاصی دارد و روی سفره وسایل دیگری از قبیل آیینه، شمع و آب می‌گذارند. ماهی و تخم‌مرغ رنگی هم در این بین دیده می‌شوند.

تحکیم موقعیت ایران در بازار جهانی نفت

ایران قیمت نفت را ۲ دلار افزایش داد



سپهرغرب، گروه اقتصادی: رویترز به نقل از منابع آگاه نوشت، ایران قیمت رسمی نفت سبک خود برای فروش به خریداران آسیایی در ماه آوریل (فروردین ۱۴۰۱) را افزایش داده است.

رویترز به نقل از منابع آگاه صنعتی نوشت، ایران قیمت رسمی نفت سبک خود برای فروش به خریداران آسیایی را افزایش داده است.

به نوشته این خبرگزاری انگلیسی، هر بشکه نفت سبک ایران برای فروش در ماه آوریل (فروردین ۱۴۰۱) ۴۷۰ دلار بالاتر از متوسط قیمت نفت عمان/دبی قیمت گذاری شده است که نسبت به ماه پیش از آن (مه مارس) ۲٫۰۵ دلار بیشتر است. متوسط قیمت نفت خام عمان /دبی، قیمت پایه نفت خام در غرب آسیا به‌شمار می‌رود. بر اساس جدیدترین گزارش اوپک که دیروز بعدازظهر منتشر شد، میزان تولید نفت ایران در ماه فوریه (بهمن‌ماه)، دومین ماه سال جاری میلادی به دو میلیون و ۵۴۶ هزار بشکه در روز و قیمت نفت ایران با ۷ دلار و ۴۵ سنت افزایش نسبت به ما ژانویه (دی ماه) به ۹۳/۰۴ دلار در هر بشکه رسید.

۴ادعان موسسه انگلیسی به افزایش تولید نفت ایران به ۲٫۵۴ میلیون بشکه شرکت نفت عربستان، آرامکو، حدود ۱۰ روز پیش، قیمت رسمی تمام انواع نفت فروشی این کشور برای فروش در آسیا در ماه آوریل را افزایش داد.

رویترز پیش از این نوشته بود، تولیدکنندگان نفت انتظار دارند، قیمت نفت در ماه آوریل به علت کمی عرضه در اثر موضوعات مربوط به تحریم تأمین مالی و کشتیرانی علیه روسیه افزایش یابد.

قیمت رسمی نفت فروشی عربستان معمولاً پنجم هر ماه میلادی منتشر می‌شود و روند قیمت‌گذاری نفت خام ایران، کویت و عراق را تعیین می‌کند و بر قیمت ۹ میلیون بشکه نفت که روزانه به سوی آسیا روانه می‌شود، تأثیر می‌گذارد.

و سردخانه‌هایی که مملو از این محصول شده همان سیب‌زمینی را با کیفیت به‌مراتب بالاتر و حتی در سطح صادراتی با رقمی معادل با نصف هر کیلو ۶ تا هفت هزار تومان، تازه بعد از یکی دو بار دستگردانی دلال در همین شهر پیدا کرد. انبارهایی که قطعاً مسئولان و متولیان از آن خبر دارند اما به هر دلیل نمی‌توانند و یا نمی‌خواهند که با اجبار به سرریز کردن محصولات احتکارشده توسط دلالان به بازار، قیمت حبابی آن‌را بشکنند و البته نکته قابل تأمل و تعجب این است که حتی با خرید و عرضه این محصول از دست دلالان همدانی با همان قیمت دولا و پهنأ، بازهم در نهایت سیب‌زمینی را می‌توان در همین بازار با قرار قیمتی زیر ۹ هزار تومان در هر کیلو به دست مصرف‌کننده رساند.

و البته قسمت غم‌انگیز این داستان هم زمانی رخ می‌نماید که برخی از همان مدیران مُدبّر، کارگشته، توانمند و آگاه که بر حسب تجربیات سال‌ها کار میدانی و عملی، نگاه تیزبینی هم به همه اطراف حوزه استحفاظی پیشه و مأموریتی خود داشته و به اصطلاح پیشه بی‌اجازه آن‌ها پر نمی‌زنند، به مجرد اطلاع از حقایق موجود در حیطه وظایفشان با دستاویز قرار دادن سیاه‌نمایی، دشمنی و کینه‌توزی رقیبان؛ عدم همکاری ارگان‌های ذی‌ربط با آن‌ها، با وعده وارد نمودن این محصول از استان‌های شرقی (البته باقیمت نامشخص) از در دلسوزی برای مردم برآمده تا چهره‌ای رابین‌هودی برای خود در منظر عموم به تصویر بکشند. و صداالبته در پی سؤال و درخواست توضیح از سوی اصحاب رسانه برای تنویر افکار عمومی نیز با بهانه تراشی‌های بی‌ربط و نامعقول به حاشیه امن رفته و در لاک دفاعی پناه بگیرند چرا؟ چون خودشان هم بهتر از هرکس می‌دانند دنیا دست کیست و اساساً پاسخی هم برای گفتن و دفاعی هم از عملکرد خود ندارند. موضوع این است که اگر مسئولان و مدیران این شهر نمی‌دانند در حوزه استحفاظی و مدیریتی‌شان چه خبر است و به خواب خوش رفته‌اند که بدا به حال مردم و اگر می‌دانند و خود را عاقدانه به خواب زده‌اند که وای به حال مردم.

به هر حال چه این مسئله مورد رسیدگی قرار بگیرد یا نه، اکنون این پرسش ذهن همه را به خود مشغول کرده که واقعاً این طیف مسئولان با این شیوه مدیریتی سرشار از سکوت، مماشات، بی‌تفاوتی، جانبداری و زد و بندهای پشت پرده با محکمران، دلالان و گران‌فروشان در کدام جبهه قرار دارند؟ با مردم یا علیه مردم؟ لطفأ کسی پاسخ دهد!

سفره و سبد خانواده، از امید و انتظار تا انتقاد و نارضایتی…!



می‌توانند شاهد عرضه ارقامی از این محصول با کیفیت متوسط به پایین اما با قیمت ممتاز به بالا در شهر خود باشند و اصطلاحاً نصیبی از سرگُل محصول تولیدی خود ندارند جز خاکی که روز به روز فقیر و ضعیف‌تر می‌شود و منابع آبی که خشک‌تر می‌گردد و صداالبته درآمدی که فقط به جیب دلالان این است که در داستانی است که اگر هر عقل سلیمی بخواهد آن را تجزیه و تحلیل کند، یقینأ به یک نتیجه بیشتر نمی‌رسد و آن حاکمیت بی‌چون و چرای یک نظام اقتصادی بیمار، ماحصل از سوء مدیریت و ضعف دستگاه‌های نظارتی در کنترل بازار و به تبع آن موج‌سواری علنی و آشکار دلال‌ها در این فضای بی‌ثبات قیمت‌ها و مدیریت ناصحیح نظام توزیع است. موضوع این است که ما فکر می‌کنیم یکی از مهم‌ترین کارکردهای اتاق‌های فکر، مدیریت توسعه اقتصادی هر شهر و اقعاع افکار عمومی در خصوص علت بروز مشکلات و راهکارهای برون‌رفت از آن‌هاست در حالی که در این مورد خاص این‌گونه تصور می‌شود که این‌گروه از مسئولان و متولیان عملاً و علناً هیچ توضیحی برای مشکل به وجود آمده و شرایط حاکم بر اقتصاد استان ندارند. آنان نمی‌توانند و یا شاید هم نمی‌خواهند توضیح دهند که چرا در شهر همدان مردم باید سیب‌زمینی با کیفیت متوسط را در رقمی بالای ۱۰ تا ۱۴ هزار تومان از مغازه‌دار بخردند در حالی که می‌توان بدون محدودیت در بسیاری از انبارها



این بدان معناست که علی‌رغم آنکه در برخی موضوعات و به‌صورت خاص اقلامی از محصولات کشاورزی کشور ما عملاً خود تولیدکننده بوده و حتی به دلیل تولید مازاد بر مصرف هم‌اکنون صادرات هم داریم اما باز هم جای سؤال است که چرا در بازارهای داخلی شاهد کمبود و افزایش نرخ تمام‌شده این اقلام هستیم؟

قطع یقین وجود چنین تناقضات و تضادهای غیر قابل توجیه در سطح جامعه بیشتر روح و روان مردم را به چالش می‌کشد تا نفس کمبود خود کالا یا محصول نهای، یعنی همان داستانی که امروزه در خصوص موضوع کمبود و متعاقباً گرانی سیب‌زمینی در همدان با آن دست به گریبان هستیم.

■ لب تشنه در جوار دریای نعمت

و اما هرچند طی چند سال اخیر مسئولان استان بارها با ژست‌های آنچنانی در همایش‌ها و سخنرانی‌های اقتصادی خود دائماً دم از افزایش تولید، خودکفایی و رسیدن به رمز صادرات سیب‌زمینی زده و حتی آن را به نوعی ماحصل تدابیر و سبک مدیریتی خود عنوان و قلمداد کرده و یا به عبارتی، همدان قطب تولید سیب‌زمینی را دائماً در هر محفل و مجلس با خود پدک کشیده و بدان افتخار کرده و بارها از آمار و ارقام عجیب و غریب در بحث استحصال و انبارداری برای مصرف و صادرات و درآمدهای ارزی سخن می‌گفتند اما به همان موازات

سپهرغرب، گروه اجتماعی – عطیه صفی‌زاده؛ سرپرست پیشین موزه پژوهشی، مردم شناسی و تحقیقات روستایی مرکز مردم شناسی ایران با بیان اینکه آیین نوروزی هیچ وقت از بین نمی‌رود و تا همیشه به‌عنوان جشن و هویت ملی شناخته می‌شود، خاطرنشان کرد: تجمل‌گرایی، مشکلات اقتصادی، فشارهای روانی و هیچ چیز دیگر نمی‌تواند از قشنگی نوروز و باز دیده‌های عید کم کند.

نوروز برای همه ما جشن مهمی است. جشنی که با آن سال را نو می‌کنیم و به بهار خوش آمد می‌گوییم. جشنی که نوید شروعی دوباره به ما می‌دهد. در تمام سال‌هایی که نوروز جشن گرفته شده است، همیشه آیین‌ها و مراسم‌های دیگری با آن همراه بوده. در گذر زمان، گاهی این مراسم‌ها فراموش شده‌اند و گاهی تغییر کرده و با شکل جدیدی جشن گرفته شده‌اند. به علاوه، مراسم‌های نوروز گاهی منطقه به منطقه متفاوت است و مراسمی که در منطقه‌ای به جا آورده می‌شود در منطقه دیگر مرسوم نیست.

امروز در قلب مراسم نوروزی، سنت‌هایی مانند خانه‌تکانی، چهارشنبه‌سوری، عیدیدینی، عیدی دادن و گرفتن، سیزده‌بدر را داریم. اما بسیاری از آیین‌های دیگر هم هستند که یا دیگر انجام نمی‌شوند یا خیلی محدود و فقط در برخی نقاط کشور جشن گرفته می‌شوند. آیین‌هایی مانند مراسم نوروزخوانی، پنجه، میرنوروزی و کوسه‌برنشین.

در ادامه گفت‌وگوی خبرنگارسپهرغرب را با پژوهشگر ونویسنده ارزشی مردم‌شناسی می‌خوانید:

قبل از فرا رسیدن ایام نوروز مراسم و آیین‌های مختلفی در شهرهای مختلف برگزار می‌شده که در حال حاضر هم برخی آن‌ها اجرا می‌شود، عنوان کرد: عمده فعالیت مراسم‌های قبل نوروز ازجمله آماده کردن فضای خانه، تهیه لباس عید، تهیه غذای مناسب و غیره به عهده بانوان بوده و هست.

وی ضمن اشاره به آیین‌های پیش نوروز، ادعان کرد: برگزاری جشن چهارشنبه‌سوری که در روز چهارشنبه آخر سال برگزار می‌شود از آیین و سنت‌های دیرینه ایرانیان است، در گذشته و حال

سپهرغرب، گروه اقتصادی – عباس سربیشی؛ به‌راستی مسئولان ما با این شیوه مدیریتی سرشار از سکوت، مماشات، بی‌تفاوتی، جانبداری و زد و بندهای پشت پرده با محکمران، دلالان و گران‌فروشان در کدام جبهه قرار دارند؟ با مردم یا علیه مردم؟ لطفأ کسی پاسخ دهد! تورم بالا و افزایش سطح عمومی قیمت‌ها، همواره به‌عنوان یکی از مشکلات و معضلات مزمن اقتصاد در کشور ما محسوب شده که صد البته عوامل متعددی نیز در بروز آن دخیل است گو اینکه در هر دوره نیز مجریبان دولتی با ارائه راهکارهای گوناگون به‌دنبال کاهش و یا تا جایی که امکان دارد ایجاد ثبات نسبی در آن بوده‌اند اما با این حال تنها دستاورد این تلاش‌ها نیز سرعت‌گیری آهنگ رشد قیمت و بروز تکانه‌های گوناگون در آن از جمله کمبود و کاهش عرضه بوده است.

باید توجه داشت که افزایش تورم (با هر دلیل و بهانه) نه‌تنها موجب کاهش قدرت خرید مردم و افزایش هزینه سبد خانوار (چه به لحاظ کمی و چه کیفی) می‌شود بلکه در یک چشم‌انداز وسیع‌تر نیز باعث افزایش شکاف طبقاتی، افزایش بزهکاری، جرم و به‌صورت ویژه توسعه فعالیت‌های رانت‌جویانه، واسطه‌گری‌های غیر مولد (دلالی) گسترش بخش غیر تولیدی، بروز اثرات منفی بر سرمایه‌گذاری، تولید، اشتغال و در نهایت ضعف اقتصادی و نارضایتی عمومی مردم می‌شود.

شکی نیست که حاکمیت و ادامه یافتن چنین وضعیتی بر فضای اقتصاد کشور (حتی استان‌ها و مناطق) به هیچ عنوان ضامن برقرار امنیت اقتصادی و به‌تبع آن امنیتی ملی و سیاسی و… نخواهد بود در واقع بحث تورم و گرانی نه‌تنها عملکرد اقتصاد ضعیف را در سایر حوزه‌ها موجب می‌شود بلکه احتمال بروز نارضایتی‌های اجتماعی را نیز افزایش داده و عملاً جامعه را مستعد اعتراض و آشوب‌های عمیق خواهد کرد مخصوصاً اگر مردم به این باور و اعتقاد برسند که مسئولان نسبت به این امر بی‌اعتنا بوده و یا در شکل بدتر با این روند در حال همگرایی و همراهی بوده و یا حتی خود نیز به روش‌های مختلف دانسته و ندانسته، خواسته و ناخواسته در بروز آن دخیل هستند. نکته بسیار مهمی که در این میان باید به آن توجه کرد این که علی‌رغم دلیل‌تراشی‌های برخی مسئولان مبنی بر توجیه گرانی و تورم متأثر از کمبود کالا که صداالبته آن نیز سررشته در تحریم‌ها دارد اما داستان این است که در کشور ما این امر مصداق صد درصدی نداشته و حتی به‌صورت خاص در مورد برخی گرانی‌ها و کمبودها قابل تعمیم و حتی عنوان نیست.